

DIETARI DEL TRANSSIBERIÀ

Un viatge cap a la llum

Transsiberià

El viatge que vull fer aquest estiu del 2016, des de Moscou a Beijing amb tren, em provoca sentiments diversos, semblants als de la devoció dels set diumenges a Sant Josep que estic seguint ara, un goig i un dolor, llàgrimes dolces i amargues alhora.

La joia de poder veure unes terres en les que sempre he pensat sense haver-hi posat imatges gaire concretes. Sibèria que tinc al cap per Dostoievski i per la Mare de Déu de Kazan, que crec que veuré, i Mongòlia, per la visió romàntica que tinc de la vida seminòmada.

La preocupació va sorgir quan vaig anar a la farmàcia a comprar Aspirines i Fortasec. Se'm va desvetllar la meua part hipocondríaca, el temor a la malaltia i al sofriment.

L'alegria de tornar a Moscou perquè és una ciutat que m'agrada i em ve de gust un petit tour organitzat per ella. Quan vas sense guia, et creus molt sàvia, però estic segura que descobriré coses molt evidents que en el primer viatge, amb companyes, no vam saber trobar.

La manca d'il·lusió per anar a Beijing, no m'ho havia plantejat mai.

El goig de passar moltes hores al tren. Tinc la sensació que tindrè molt temps per reflexionar, resar, escriure, no ho sé, espero trobar un recolliment fructuós.

El dolor que prové del meu estat d'ànim. És com si em

costés sortir de casa. Tinc por de no trobar la guia, de no poder canviar els diners, de no sortir-me'n a l'aeroport de Barcelona o al de Moscou. Em sembla que aquesta vegada no em sabré espavilar.

El plaer de pensar i meditar la meva bossa de viatge. He aconseguit prepara-la molt petita, lleugera. No pesa gens i espero que tampoc li falti res. Estic satisfeta.

La pena de deixar la família tants dies. Això em costa, em preocupa. Em faig vella, estic bé a casa.

No és poc el que m'empeny a fer aquest viatge i malgrat això em sorprenç sovint resant pregàries de petició, demanant protecció per a mi i per la meva família, per confiar en la bona fe de les persones i en la Providència!

En aquest trajecte també m'agradaria trobar la inspiració per poder pintar digna la Mare de Déu de Smolensk per a la parròquia de Sant Josep. Amén.

14 de juliol de 2016

Moscou. Una nit inquieta. Somnis estranys. Estava a Armènia, parlava relaxadament amb uns nadius, els explicava que m'havia oblidat de seguir el grup de turistes amb qui viatjava. En la confusió de l'espai i el temps pròpia dels somnis em vaig trobar situada a Turquia, on em sentia perduda, extraviada. Vaig cridar: «Això és Armènia! He vist l'Ararat!» Tots els meravellosos ulls turcs del meu voltant van travessar la meva carn i vaig sentir por, terror.

En despertar-me i intentar interpretar les imatges nocturnes m'he preguntat si realment confiava en la

providència de Déu. He recordat els meus nervis durant les retencions de Barcelona, el neguit que m'havia produït la possibilitat de perdre l'avió.

A l'hotel moscovita em trobo un enorme grup de jueus i jueves religiosos, els homes amb quipà i les dones amb perruques i vestits llargs. A l'ascensor he pujat amb un popa i en sortir a caminar m'he trobat dues esglésies molt properes. Tot això ha estat molt agradable per mi, m'estic tornant monotemàtica i cada dia que passa m'interessa més el món de les creences.

Tot caminant he recordat el meu primer viatge a aquesta ciutat. En tres dies, no havia gaudit tant dels seus carrers com en aquesta trista horeta que els estic recorrent ara. Vaig venir-hi amb amigues. L'espai urbà se'ns va presentar com una fortalesa inexpugnable i les dificultats van fer saltar totes les tipologies de mala relació que deuen existir.

Al final, la via de cada persona és única, cadascú ha de fer el seu camí i el podem compartir poc i amb poques persones. Moltes de les companyies que ens busquem són fictícies, superficials, tangencials, virtuals. Les tens a prop teu físicament però estan molt lluny de la teva persona i de la teva vida.

La sensació de plenitud en solitud m'ha portat a pensar en la meva vida matrimonial. Hem envellit junts, ens hem perjudicat mútuament moltes vegades, sense voler, per diferents sensibilitats i per entendre les coses amb disparitat d'opinió. Però ens hem recolzat i respectat en camins que no passen pels mateixos llocs. No hem pretès uniformar-nos. A vegades estem lluny un de l'altre, però ens podem sentir propers. No ens estimem perfectament però ho procurem i, gràcies a Déu, tenim una gran descendència i una enorme amistat.

En passar per davant d'una botiga d'abrics de pell amb pèl, m'ha vingut al cap una de les moltes encarregades de les nostres parròquies, que manen molt i acullen poc. He recordat l'entusiasme amb què parlava de l'onze de febrer a Lorda: s'hi veia una mà d'abrics de pell que no la trobaves en cap altre lloc! Ara com que tothom va amb anorac!

Mai no hagués pensat en relacionar Lorda i l'ostentació. Que petits som els humans! I en l'inici del meu viatge m'he adonat de que no acabo de refiar-me de la Providència.

15 de juliol de 2016

Intensitat. Visita panoràmica de Moscou. Moltes impressions i reconeixement de que va molt bé acceptar ajuda. Vull dir que la guia que ens acompanya m'ha facilitat la comprensió de moltes coses. Ara sé que l'edifici que em va captar l'atenció en el passat és la companyia del gas. Vaig pintar aquesta imatge amb les seves xemeneies i vaig escriure-hi bon any en llengua russa, tal com sortia a la fotografia que havia fet. Això em va costar una bronca del meu professor que em va advertir que donava molta importància a detalls que passen desapercebuts i que espatllen l'harmonia de la pintura.

Ens expliquen que l'Stalin va voler construir vuit torres germanes perquè el seu astròleg li havia dit que el nombre simbolitzava l'infinit. Això m'ha portat a pensar en el vuitè dia, el de la Resurrecció, en els campanars de vuits costats i en els baptisteris amb aquesta planta. Stalin no ho va aconseguir, només va arribar a fer-ne aixecar set, que de fet

ja és un nombre de plenitud. Per a mi aquestes torres són com la perfecció de l'opressió, del tancament d'horitzons i d'obertures. En el meu primer viatge a Moscou em molestaven, buscava espai visual i sempre topava amb algun d'aquests edificis piramidals que volen anar cap al cel.

Stalin no se'n va sortir però una priora del monestir que ara ocupa la catedral del Crist Salvador va llançar una maledicció que, per ara, conserva la seva eficàcia. El seu vaticini, quan van fer fora les monges d'allà, va ser que cap edifici no duraria més de cinquanta anys en aquell espai dolent i carregat amb forces adverses que només la seva oració podia apaivagar i calmar. De moment, ha estat així: va ser església, la van demolir per fer un palau, va ser una piscina i ara caldrà esperar què passa el 2044.

Em fixo en detalls que em porten a pensar que no existeix la casualitat. El monestir de Novodévitxi està dedicat a la Mare de Déu Smolenskaia, he anat a resar a una església i també m'he trobat aquesta imatge, preciosa. Jo n'he de pintar una de metre vint per metre seixanta. I veient la bellesa de les pintures russes em sento tan impotent! Tota la tarda al Tétríakov. Quines icones! Un dibuix bo perdura encara que salti l'or i es perdin els pigments, he recordat també les sinòpies dels frescos de Pisa. Quin traç! Quines línies més etèries i sinuoses! Les meves emocions són estranyes, se m'ha posat la pell de gallina quan la Faina ens ha explicat que, durant l'ocupació nazi, els russos van vèncer amb una icona. Jo hi crec en la potència d'aquestes imatges santes.

Avui, per primera vegada en la vida, he resat tranquil·la i sense por davant les icones d'aquestes esglésies russes, que tenen la llum adequada, que ho tenen tot tan ben posat que conviden al recolliment, transporten i omplen l'esperit.

També m'ha estremit d'emoció un home que tocava en un pas subterrani, he sentit Rússia i els seus extrems. Els russos, tan espirituals, han tingut esclaus fins fa quatre dies, no sé si són els únics.

He arribat a l'església armènia de Moscou, quines pintures tan horribles! Sense delicadesa. Quina pompa! Ha estat un xoc. Res a veure amb la seva eixorca, pobra i pedregosa terra.

Un dia per recordar. I que Déu m'empari amb les icones!

16 de juliol de 2016

Dia de la Mare de Déu del Carme. Matí frenètic amb els WhatsApp. Desfilada de soldats al Kremlin. Rússia aprecia molt el seu exèrcit. Aquí recorden i tenen en compte les batalles guanyades. Hi ha un valor tradicional que segueix vigent: la pàtria. Per a mi ja no és un valor, no em sento de cap lloc. En la meva feina a les piscines del santuari de Lorda hi he pensat sovint. Em puc emocionar amb el Virolai, sóc catalana, però la Catalunya que em toca viure no té en compte que puguin existir persones com jo. Algunes cançons espanyoles també em poden commoure, però Espanya tampoc m'accepta com sóc. Sempre he sorprès a italianes i franceses, que tampoc no em poden ubicar.

He gaudit del metro de Moscou. En el meu primer viatge va ser el lloc de les màximes tensions, amb insults inclosos. M'he deixat guiar, he confiat, m'he oblidat del meu ego ferit. He entès una simbologia: les dones estan fent les tasques

productives perquè els homes estan ocupats en la guerra; els pintors, músics i literats hi estan representats perquè també formaven part de les classes populars. No podem oblidar que aquest espai es va concebre com un palau per al poble. Això està bé i és agradable. I si féssim una barreja amb les coses positives de cada sistema?

Hem dinat en un restaurant armeni. Se'ls veu molt espavilats fora del seu país. I ha arribat el moment de la pujada al tren. No sé com me l'esperava. Estava tranquil·la perquè a l'agència m'havien dit que a les dones les posaven amb dones. Bé, amb tres homes. I a la llitera de dalt. Primer he resolt, gràcies a Déu, el meu bloqueig amb el pujar i baixar. Amb el vestir ja estava preparada per qualsevol cosa.

Al final tot ha estat agradable. A la llitera, en tancar els ulls, contemplava una enorme bellesa, imatges de formes i colors que m'ha regalat aquesta terra. Veia escenes convertides en iconogràfiques, persones amb mides diferents segons la seva importància. Molt millor que els somnis armenis!

L'aigua que havia begut ha fet el seu efecte. He baixat sense problemes i crec que sense molestar. He sentit a dir que aquest és el millor dels trens que agafarem. Després trons i llamps, intensos en una terra extensa. M'he despertat just per poder veure el Volga. Ha estat un obsequi, cap dels qui venien amb mi l'ha vist.

Taigà amb isbes, petites cases de fusta, boniques d'estructura i color. És dura la vida, a les estacions moltes persones intenten vendre't coses, sobretot dones, fins i tot un gavià dissecat.

M'agraden els russos i les russes. Són aspres d'entrada, però et cuiden de veritat. Al metro els nois s'aixequen per deixar-te seure. A la botiga, el dependent m'agraeix, tocant-

se el cor, que compri una ampolla d'aigua i, al tren, la guardiana procura ser malcarada, però està pendent de nosaltres, ens vigila amb diligència. Em sento ben tractada.

17 de juliol de 2016

Diumenge. Sense missa. No ho vaig pensar en el moment d'agafar aquest viatge. I això que sóc de missa diària! Tot el dia al tren fins arribar a Ekaterinburg. Una nit de repòs!

Mengem en el restaurant del tren, senzill, vell, amb unes cortines vermelles. Però mengem bé. Estem als antípodes de l'AVE, actual i amb un menjar escombraria. M'han ajuntat amb un petit grup, onze persones, i de moment tots som educats.

Em ve al cap la paraula resignació. Els russos m'hi han fet pensar amb la seva manera d'actuar. Es conformen, van fent, els veig estirats a les lliteres i em semblen valents. Altres nacionalitats em semblen més covardes. Això sí, amb més bones maneres.

El paisatge sorprèn poc, en moments concrets: gran llac amb una sola barqueta ocupada per un nen petit i ros.

Imatges idíl·liques, la de cadascú enmig del món.

Ara em sento bé amb les meves decisions, preservo la meva intimitat i puc mirar les persones amb afecte, sense necessitat. Un Parenostre, una Avemaria i un Glòria s'han convertit en la meva millor companyia. Procuo escoltar i no molestar.

La meua solitud ja és buscada. No vull estar

acompanyada només pel fet de no haver d'estar sola. Hi ha persones que més que acompanyar, posseeixen, exigeixen, torturen. No sé perquè costa tant entendre que cadascú necessita el seu silenci, la preservació del seu més profund interior.

Les isbes van mostrant detalls de gran delicadesa. No és pas la riquesa el que aconsegueix la bellesa, és un interior ben connectat amb qui et pot donar la pau. M'he fixa't en les russes religioses, llargues fins els peus, amb el cap cobert i el seu patriotisme. En algun llibre he llegit que d'aquesta immensa nació vindria la salvació del desencant occidental. Aquí es percep el misteri, els contraris que podrien fer una síntesi.

Hem passat per davant d'una presó amb uns recargolats filferros i, al mig, exempta, una harmoniosa església. Potser per a la teràpia, per trobar el propi centre, el canvi, la reinserció.

Cúpules i creus, or i brillantor, tot per recordar la llum increada.

Per cert, el diumenge en rus es diu 'resurrecció'.

18 de juliol de 2016

Dia de l'aniversari de la meva àvia i de la meva besàvia. Ekaterinburg preciosa. Església de la Sang Vessada, la de l'última família de tsars. A Rússia, o blanc o negre. Els Romànov primer van ser l'encarnació del diable. Ara són